

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia sierpnia 2010 r.

**Pan
Marcin Zydorowicz
Wojewoda Zachodniopomorski**

P/10/161
LSZ-4101-04-06/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² skontrolowała w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie³ stan realizacji zadań wykonywanych w latach 2008 ÷ 2010 (I kwartał) z udziałem środków „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 ÷ 2011”⁴.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13.07.2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia kontrolowaną działalność Urzędu, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, niemających jednak zasadniczego wpływu na realizację Programu.

1. Długość dróg publicznych na terenie województwa zachodniopomorskiego objęta 40 projektami zakwalifikowanymi w 2009 r. do dofinansowania z Programu wyniosła 126,6 km (przebudowano 89,7 km, wybudowano 8,4 km i wyremontowano 28,5 km dróg). Wydatki na drogi publiczne w 2009 r. wynosiły 127.856,6 tys. zł (62.144,9 tys. zł stanowiło dofinansowanie z Programu i 65.711,7 tys. zł środki własne jednostek samorządu terytorialnego⁵). Wykorzystanie dotacji przyznanych dla woj. zachodniopomorskiego z budżetu państwa na realizację Programu w 2009 r. w kwocie 62.367,4 tys. zł wyniosło 99,6%.

Do realizacji projektów w 2010 r. (stan na 31.03.2010 r.) zakwalifikowano 43 wnioski, obejmujące budowę, rozbudowę i remont 88,4 km dróg. Planowana kwota dofinansowania projektów z budżetu państwa wyniosła 57.590 tys. zł (100% dotacji celowej przyznanej dla woj. zachodniopomorskiego na 2010 r.), a proponowany udział środków własnych beneficjentów to 70.830,1 tys. zł.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Delegatura w Szczecinie.

³ zwany dalej *Urzędem*.

⁴ zwany dalej *Programem*.

⁵ zwane dalej *jst*.

2. Urząd przestrzegał postanowień zawartych w uchwałach Nr 233/2008 Rady Ministrów z dnia 28 października 2008 r. w sprawie ustanowienia Programu Wieloletniego pod nazwą „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 - 2011”⁶ oraz Nr 157/2009 Rady Ministrów z dnia 15 września 2009 r., zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 - 2011”⁷.

Przed upływem wymaganych terminów (do 21.11.2008 r. dla wniosków dofinansowanych w 2009 r. i do 30.09.2009 r. dla wniosków w 2010 r.) Urząd ogłosił na stronie internetowej rozpoczęcie ich naboru. Urząd przestrzegał wymogu złożenia wniosków w formie kwestionariusza, jak również sprawdzał poprawność ich wypełnienia zgodnie z instrukcją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji⁸. Powołany przez Pana Wojewodę skład komisji ds. oceny wniosków⁹ odpowiadał postanowieniom wymienionych uchwał Rady Ministrów.

Przed oceną wniosków o dofinansowanie projektów w 2009 r., Pan Wojewoda 14.11.2008 r. za-
twierdził Regulamin Komisji. Jednak przed dokonaniem oceny wniosków z 2009 r. o dofinanso-
wanie projektów na 2010 r., tekst Regulaminu nie został dostosowany do zmian na stanowiskach
członków Komisji (dot. przedstawiciela Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Od-
dział w Szczecinie oraz Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego), wprowadzonych Pana
zarządzeniem z 21.10.2009 r. (nr 503/2009). Nie przywołał Pan też uchwały nr 157/2009, której
zapisy - w porównaniu do uchwały nr 233/2008 - zmieniły skalę ocen za 3 obszary merytoryczne
wniosków, która powinna być stosowana w pracach Komisji oceniającej wnioski złożone w 2009 r.

3. Komisja zgodnie z regulaminem dokonała oceny formalnej i merytorycznej wszystkich złożo-
nych wniosków o dofinansowanie projektów w 2009 r. (109 wniosków) i w 2010 r. (81 wniosków)
oraz sporządziła karty oceny - z zastosowaniem punktacji określonej w uchwale nr 233/2008 dla
projektów o dofinansowanie w 2009 r. i w uchwale nr 157/2009 dla projektów na 2010 r. Uza-
sadnione było odrzucenie wniosków niespełniających kryteriów formalnych. O dofinansowanie
w 2009 r. odrzucono 7 wniosków i jeden na 2010 r. (m.in. z powodu nieaktualnych pozwoleń na
budowę, niezagwarantowania środków własnych na realizację projektu, złożenie wniosku po ter-
minie, nieaktualnego zgłoszenia robót budowlanych).

Urząd terminowo ogłosił na stronie internetowej listy rankingowe wniosków przyjętych
do dofinansowania w 2009 r. (ogłoszono 5.12.2008 r.) i w 2010 r. (ogłoszono 30.10.2009 r.).
Komisja rzetelnie i w wymaganym terminie 7 dni rozpatrzyła 24 zastrzeżenia wnioskodawców,
których wnioski nie zostały zakwalifikowane do dofinansowania w 2009 r. i 6 zastrzeżeń wnio-

⁶ zwanej dalej *uchwałą nr 233/2008*.

⁷ zwanej dalej *uchwałą nr 157/2009*.

⁸ zwanego dalej *MSWiA*.

⁹ zwanej dalej *Komisją*.

skodawców ubiegających się o dofinansowanie projektów w 2010 r. Zastrzeżenia dotyczyły głównie zaniżenia punktacji i błędnego - zdaniem skarżących - zakwalifikowania projektu na listę rankingową dróg powiatowych (lista A) zamiast na listę dróg gminnych (lista B). W 3 przypadkach zastrzeżenia przyjęto, jednak tylko wniosek Gminy Tychowo (nr projektu 20/NPPDL/2009), w wyniku wykreślenia z listy A i wpisania na listę B oraz liczby uzyskanych punktów, został zakwalifikowany do dofinansowania w 2010 r.

Zaakceptowane przez Pana Wojewodę listy z wniosków na 2009 r. i 2010 r. Urząd zamieścił na stronie internetowej i przesłał w terminie, umożliwiającym ich zatwierdzenie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁰ (do 31.12.2008 r. listy wniosków o dofinansowanie projektów w 2009 r. i 28.11.2009 r. także listy na 2010 r.).

Stwierdzono jednak, że w zatwierdzonej 27.11.2009 r. przez Ministra liście wniosków na 2010 r. (Lista B) oraz zatwierdzonym 25.02.2010 r. aneksie nr 1 do tej listy, zaakceptowanych uprzednio przez Pana Wojewodę, ujęto dwa wnioski (Urzędu Gminy Międzyzdroje nr 81/NPPDL/2009 i Gminy Choszczno nr 1/NPPDL/2009), w których niezgodnie z uchwałą nr 233/2008 uwzględniono m.in. część zadań inwestycyjnych (z zakresu branży sanitarnej - sieci i przyłącza wodociągowe), które były zadaniami niekwalifikowanymi w ramach Programu. Wniosek nr 81/NPPDL/2009, który ujęto pod poz. 7 na liście B z dotacją 3.000 tys. zł i wkładem własnym 5.450,1 tys. zł zawierał koszty niekwalifikowalne w wysokości 969,5 tys. zł, natomiast wniosek nr 1/NPPDL/2009, ujęty w aneksie nr 1 pod poz. 17 z dotacją 1.515,8 tys. zł i wkładem własnym 1.791,7 tys. zł, zawierał koszty niekwalifikowalne w wysokości 214,1 tys. zł. Podkreślić trzeba, że w podpisanych przez Pana Wojewodę umowach z Gminą Choszczno (umowa z 6.05.2010 r. nr 1/NPPDL/2010) i Gminą Międzyzdroje (umowa z 24.06.2010 r. nr 81/NPPDL/2010) ujęto jedynie wydatki kwalifikowalne (Gmina Choszczno w wys. 1.494,5 tys. zł i Gmina Międzyzdroje w wys. 4.047,9 tys. zł), a przyznane dotacje celowe nie przekraczały 50% wydatków kwalifikowalnych projektów.

NIK pozytywnie ocenia działania Urzędu zmierzające do pełnego wykorzystania przyznanej dotacji. Niższe koszty projektów, powstałe w wyniku przeprowadzonych przetargów, pozwoliły na zakwalifikowanie na 2009 r. dodatkowo 5 projektów, a na 2010 r. (na koniec I kw.) 4 projektów, które na listach rankingowych zajmowały kolejne miejsca. Zmian na listach A i B dokonywano w formie aneksów zatwierdzanych przez Ministra.

4. Podział otrzymanych na 2009 r. i 2010 r. kwot dotacji pomiędzy zakwalifikowanych wnioskodawców realizujących zadania z Programu nastąpił zarządzeniami Pana Wojewody nie-

¹⁰ zwanego dalej *Ministrem*.

zwłocznie po otrzymaniu od Ministra Finansów decyzji zwiększającej wydatki w cz. 85/32-województwo zachodniopomorskie.

Umowy z wnioskodawcami na współfinansowanie zadań z *Programu* w 2009 r. zawarte zostały po przeprowadzonych przetargach i ustaleniu rzeczywistych kosztów wykonania zadań oraz zawierały postanowienia wymagane przepisami § 8 ust. 2 pkt 1-6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 2009 r. w sprawie udzielania dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę, budowę lub remonty dróg powiatowych i gminnych¹¹. Kwoty przyznanych dotacji na poszczególne projekty nie przekraczały wkładów własnych beneficjentów. Z uwagi na prowadzone postępowania przetargowe, w I kwartale 2010 r. umów z wykonawcami nie zawierano.

5. Urząd nieskutecznie egzekwował od jst terminowe składanie sprawozdań i rozliczenia projektów w 2009 r. Na skontrolowanych 20 dokumentacji z przebiegu realizacji zadania stwierdzono, że:

- 4 beneficjentów zwróciło niewykorzystaną część dotacji w wysokości 191,4 tys. zł na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego, w tym 2 beneficjentów, z naruszeniem przepisów § 8 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia RM z 27 marca 2009 r. i wbrew zapisom umowy o dofinansowanie, zwróciło niewykorzystaną część dotacji w łącznej wysokości 29.634 zł po ustalonym terminie wykonania zadania, tj. 15 dni licząc od 30.11.2009 r. (Gmina Tychowo - umowa nr 16/NPPDL/2009 zwróciła niewykorzystaną część dotacji w wysokości 26.461 zł 4.01.2010 r., a Gmina Będzino - umowa nr 101/NPPDL/2009 - 3.173 zł zwróciła 7.01.2010 r.);
- 6 beneficjentów po obowiązującym do 31.12.2009 r. terminie (od 5 do 35 dni) przekazało rozliczenie finansowe końcowe (zał. nr 3);
- 3 beneficjentów (Powiat Szczecinecki, Gmina Darłowo, Gmina Kołbaskowo) rozliczenia finansowego końcowego (zał. nr 3) w ogóle nie przekazało. Dopiero w wyniku kontroli NIK, jednostki te przesłały rozliczenia;
- 4 beneficjentów po obowiązującym terminie (do 31.01.2010 r.) przekazało sprawozdania końcowe z wykorzystania dotacji (zał. nr 6).

Wobec beneficjentów, którzy niedochowali terminu zwrotu niewykorzystanej części dotacji lub przekazali rozliczenia końcowe po terminie, Urząd nie zastosował - określonych w umowach o dofinansowanie projektów - przepisów art. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹².

Urząd nie przeprowadził u beneficjentów kontroli realizacji projektów w 2009 r. Przed płatnością dotacji dokonywał weryfikacji dokumentów składanych przy wnioskach o płatność. Jak wyjaśniono, z uwagi na trudności kadrowe Urzędu, kontrole wszystkich 40 projektów zaplanowano w II półroczu 2010 r.

¹¹ Dz.U. Nr 53, poz. 435.

¹² Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Dostosowanie tekstu Regulaminu do zmian wprowadzonych w składzie Komisji, jak również wynikających z uchwały nr 157/2009.*
2. *Wykazywanie na listach zakwalifikowanych wniosków do dofinansowania z budżetu państwa wyłącznie kosztów kwalifikowalnych.*
3. *Egzekwowanie terminowego składania sprawozdań i rozliczania projektów współfinansowanych z Programu.*
4. *Stosowanie wobec beneficjentów dokonujących po ustalonym terminie rozliczenia lub zwrotu niewykorzystanych części dotacji - przepisów art. 9 ustawy dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.*
5. *Przeprowadzenie kontroli projektów zrealizowanych w 2009 r.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Wojewody o nadesłanie, w terminie miesiąca od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się - stosownie do art. 62 ust. 2 ustawy o NIK - od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.